

Starý zámek v Jevišovicích se po rekonstrukci znovu otevírá veřejnosti

V Jevišovicích, 24. června 2025

V rámci projektu IROP byla na Starém zámku v Jevišovicích inovována zámecká expozice, nově byly restaurovány a v plné kráse zpřístupněny klávesová hudební nástroje. A také je nově představena expozice lidového nábytku.

Zámecká historická expozice podává názorný obraz dějin jevišovického hradu a pozdějšího zámku od časů pánů z Kunštátu až do předání objektu Moravskému zemskému muzeu ve 20. století. Postupně představuje jednotlivé rody, jimž v minulosti Jevišovice náležely. Samostatná pozornost je věnována nejproslulejším majitelům Jevišovic, vojenskému veliteli a lapkovi Hynkovi z Kunštátu zvanému Suchý Čert, a samozřejmě Ludvíkovi Raduitovi de Souches, obránci Brna proti Švédům a vítězi nad Turky u Levic. „Slavný Raduit se Souches koupil zámek roku 1649 od císaře Ferdinanda III., upravil do raně barokní podoby a žil zde se svojí rodinou. Kromě výstavby zámecké kaple sv. Ludvíka se zasloužil také o kostel sv. Mikuláše, či stavbu místní školy,“ vyjmenovává zásluhy hraběte Jiří Mitáček, generální ředitel MZM.

Pestrý výběr exponátů zahrnuje dochovaný zámecký mobiliář od renesance až po éru secese. Za pozornost stojí unikátně zachované kusy nábytku ze 16. – 18. století. Vystaveny jsou také portréty, dobové fotografie, obrazy a grafiky a drobnější předměty uměleckořemeslné povahy. Své místo tu našly i vybrané ukázky z jevišovické sbírky historických hodin a exkluzivní výrobky moravských novokřtěnců z kolekce Moravského zemského muzea. Nejstarší období dějin jevišovického hradu připomínají středověké zbraně a archeologické nálezy.

Z nejvýznamnějších exponátů je možné zmínit:

Luxusní kazeta s příbory z přelomu 16 a 17. století. Unikátně dochovaný výrobek z novokřtěneckých dílen.

Bohatě zdobené stolní hodiny z 1. poloviny 17. století značené augšpurským hodinářem Johannem Bennerem

Veduta českých Budějovic z 1. poloviny 19. století sestavená z lidských vlasů.

Rodinné loutkové divadlo Václava Nápravníka (*1887) z Kamenice nad Lipou. Dílo vzniklo svépomocí v letech 1922–1923, bylo „obohaceno“ vyřezávanými loutkami od marionetářů Stanislava Kaisra a Jaroslava Janečka. Poslední majitelkou a též provozovatelkou divadla byla dědička Marie Macáková z Jevišovic.

Stěžejní část dotace IROP byla poskytnuta na restaurování a vystavení hudebních nástrojů.

Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea začalo vedle notového a písemného materiálu sbírat hudební nástroje hned od svého založení v roce 1919. V současnosti má oddělení ve svých sbírkách více než 560 hudebních nástrojů, z toho celou desetinu tvoří nástroje klávesové (32 klavírů, 2 cembala, 3 klavichordy, desaterý varhany, 6 harmonií a 1 terpodion). „Pro projekt bylo vybráno sedm varhanních nástrojů ze 17. až 19. století a svěřeno varhanářské firmě Attentus Qualitatis z

Lomnice u Tišnova. Šest klavírů z první poloviny 19. století restauroval Mag. Gert Hecher z Vídně. Čtyři klavíry z počátku 19. století prošly restaurátorskou dílnou Jana Bečičky a Stanislava Hüttla z Bystřece a Hradce Králové. Tři klavíry z 2. poloviny 19. století restaurovala firma Jakuba Zahradníka z Prahy. Celkem sedmi klávesových nástrojů se ujali Vojtěch Marčan a Petr Šefl (cembalo, 2 malé klavírky, klavichord, pyramidový klavír, stolový klavír a piano). A jeden zvláště významný klavichord z 1. poloviny 19. století prošel složitým restaurováním u MgA. Tomáše Flégra (Praha) a Johanna-Gottfrieda Schmidta (Rostock, BRD). Na starém zámku v Jevišovicích tak vzniká historicky největší výstava svého druhu v České republice,“ uvádí Jaroslav Blecha, ředitel Uměnovědného muzea MZM.

„Do třetice je zcela nově pojata expozice lidového nábytku. Předměty, texty a fotografie ve třech místnostech dokládají vybavení venkovského interiéru v různém časovém období a představují výrobní postupy, zdobící techniky i vývoj vzhledu a funkčnosti jednotlivých kusů nábytku,“ představuje poslední část nových expozic Marek Junek, ředitel Historického muzea MZM. Ve vstupní místnosti se nachází mobiliář vztahující se k širšímu okolí Jevišovic, na kterém jsou zároveň prezentovány nejoblíbenější způsoby výzdoby. Pro region Znojemska je typická více jak stoletá produkce několika dílen v obci Mohelno, která zanikla ve 20. letech 20. století. Expozice představuje vedle dobových truhel také např. police na nádobí nebo tzv. koutní skříňku, v níž hospodář uchovával důležité dokumenty či peníze. Na barevnost i vzory mohelenských výrobců navazovaly nábytkářské dílny, které začaly produkovat sériově vyrobené kusy nábytku. Části tzv. selských jizeb, jimiž se přenášely lidové motivy do městského prostředí, jsou vystavené v druhé místnosti expozice. K výjimečným předmětům patří kuchyňská linka vyrobená pro vlastní potřeby zaměstnanci jedné z nejznámějších dílen v Hroznové Lhotě (okr. Hodonín). V poslední místnosti je k zhlédnutí vybavení kuchyní v průběhu 20. století, jak je mnozí z návštěvníků znají z obydlí svých prarodičů z venkovského i maloměstského prostředí. Zajím vzhledu a funkčnosti jednotlivých kusů nábytku.

Celková výše dotace činila 41,135 mil Kč, z toho podíl MKČR byl 10 mil Kč. Jen na samotné restaurování klávesových nástrojů bylo vyčleněno téměř 29 mil Kč.

Moravské zemské muzeum obdrželo rozhodnutí o dotaci v 2022, následně bylo vypsáno výběrové řízení.

RNDr. Barbora Onderková; bonderkova@mzm.cz; tel. 602 812 682

Mgr. Marek Junek, Ph.D.; mjunek@mzm.cz; tel.

PhDr. Jaroslav Blecha, jblecha@mzm.cz; tel.